

Осадча Карина Олександрівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: Проценко Галина
Петрівна*, старший викладач кафедри
правничої лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ

УНІФІКАЦІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ТЕРМІНІВ ЯК ПОКАЗНИК ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАКОНОДАВСТВА

Одним з найважливіших складників мовно-лексичного оформлення законодавства є термінологія – сукупність словесних конструкцій, що позначають специфічні явища та поняття, властиві для певної сфери суспільно-політичного життя, що врегульовує той чи інший нормативно-правовий акт.

Одразу варто зазначити, що значна частина науковців не проводять чіткої межі між юридичною термінологією і безпосередньо законодавчою, однак необхідно зважати на те, що юридична термінологія є більш специфічною порівняно із законодавчою і використовується для її тлумачення, а тому має вузьке стале значення. З огляду на зазначені вище міркування логічним буде висновок, що отождолення нормативно-правової та юрисдикційної термінології не є коректним і може сприяти виникненню розбіжностей як в оформленні документів, так і в їх тлумаченні.

Ще однією не менш суттєвою проблемою, що знижує дієвість законодавства, є відсутність універсальності нормативно-правової термінології, тобто приведення до єдиної системи значень.

Сучасне ефективне законодавство потребує стандартизації та створення єдиної термінологічної бази для гнучкої взаємодії між нормативно-правовими актами різних галузей законодавства.

Головна вимога до законодавчої термінології: терміни повинні використовуватися у загальноприйнятому значенні для позначення одних й тих же понять (явищ, предметів тощо), і потрібно, щоб одне поняття називав один термін. Недотримання означеної вимоги перешкоджає якісній інтерпретації законодавчих документів та призводить до некоректних рішень у нормотворчій діяльності та правозастосовній практиці.

У нормативно-правових актах нерідко трапляється неузгоджене застосування термінів. Проте нерідко приведення до єдиного значення є неможливим з об'єктивних причин. Одним з найбільш вживаним терміном у законодавстві є «документ». Зважаючи на різноманітність середовищ використання цього терміна, він ніколи не буде приведений до єдиного значення. І це є вмотивованим, оскільки у дефініції, яка подається в певному нормативному акті, наводиться ті істотні ознаки цього поняття, які важливі у площині тих суспільних відносин, які і врегульовує цей акт. Документ як засіб передавання та збереження

інформації лише у Законі України «Про Національну поліцію» фігурує мінімум у 8-ми значеннях.

Проте, якщо звернутися до законопроекту Закону України «Про Національну поліцію» № 1692, помічаємо, що для позначення протиправної дії або бездіяльності, яка посягає на громадський або державний порядок використовується термін «адміністративний проступок». У Кодексі України про адміністративні правопорушення це суспільне явище позначається терміном «адміністративне правопорушення», а «адміністративний проступок» є його паралельною формою. Зважаючи на те, що наведені визначення є тотожними, подібна розбіжність не була катастрофічною, проте все ж суперечила впровадженню тривалому і складному процесу уніфікації.

Розглянемо, чому приведення до єдиного стандарту є таким необхідним процесом для законодавства і є показником його ефективності.

Перш за все, уніфікація здатна забезпечити узгодженість внутрішню кооперативність законодавства, а отже підвищити рівень техніко-юридичної ефективності законодавства [1, с. 76].

Також відсутність синонім та паралельних термінів сприяє уникненню правових помилок у юридичній практичній діяльності. Однозначність та сталість термінології звужує кількість можливих шляхів її інтерпретування.

Отже, саме уніфікація має найбільш значущу роль у процесі створення системи термінів, позбавлених протиріч, що, в свою чергу, забезпечує уникнення багатозначності тлумачення законодавства, стандартизує його та сприяє приведенню до єдиної норми. Це забезпечує не лише зручності застосування у практичній діяльності, а й гармонізує законодавство в цілому, що безперечно є показником його ефективності.

Список використаних джерел

1. Проценко Г. П. та ін. Правнича лінгвістика : навч. посіб. / за заг. ред. С.М. Гусарова. Київ: А. В. Паливода, 2010. 312 с.

Пустова Вікторія Володимирівна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: Проценко Галина
Петрівна*, старший викладач кафедри
правничої лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ

ПАРОНИМИ В ЮРИДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Мова права є надзвичайно важливим фактором проведення в життя державної волі. Мова безпосередньо не впливає на зміст законодавства, але ступінь досконалості, точність і ясність закону